

Wspomaganie studentów i doktorantów w świetle oceny programowej PKA

dr hab. Marek Nikolajuk, prof. UwB

Ekspert merytoryczny PKA

III Ogólnouczelniane Seminarium nt. Jakości Kształcenia w UwB
9.04.2021

Karty spełnienia standardów jakości kształcenia

[\(www.pka.edu.pl/dla-uczelnii/wzory-raportow-zespołu-oceniającego/\)](http://www.pka.edu.pl/dla-uczelnii/wzory-raportow-zespołu-oceniającego/)

- **Kryterium 8:**
 - Wsparcie studentów w **uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym, wejściu na rynek pracy.**
 - **Rozwój i doskonalenie form wsparcia.**
- **Kryterium 9:**
 - **Publiczny dostęp do informacji.**

To co sprawdza PKA to:

- **czy istnieje polityka uczelni** dotycząca wsparcia studentów?

Jeżeli tak to pytanie czy:

- **wsparcie studentów w procesie uczenia się:**
 - **jest prowadzone systematycznie,**
 - **ma charakter stały i kompleksowy,**
 - **przybiera zróżnicowane formy.**

Zróżnicowane formy systemu wsparcia studentów obejmują:

- wsparcie dydaktyczne
- wsparcie studentów wybitnych
- wsparcie różnorodnych form aktywności studentów
- pomoc dla osób niepełnosprawnych
- pomoc administracyjna i prawnicza
- pomoc materialna
- wsparcie samorządności
- pomoc w wejściu na rynek pracy
- dostęp do informacji dot. studiów

Wsparcie dydaktyczne

- **Wsparcie procesu uczenia się:**
 - kursy „wyrównawcze” na 1 roku;
 - szkolenia z BHP, biblioteczne;
 - trudniejsza i łatwiejsza ścieżka dydaktyczna danego przedmiotu (liczona jako zajęcia do wyboru);
 - konsultacje nauczycieli;
 - Indywidualna Organizacja Studiów dla studentów w trudnej sytuacji życiowej;
 - urlopy dziekańskie;
 - możliwość przenosin z/do innej uczelni;
 - wybór praktyk (czasami możliwa jest praktyka w miejscu pracy studenta);
 - wybór programów wymiany studenckiej np. MOST, Erasmus+.

Wsparcie dydaktyczne

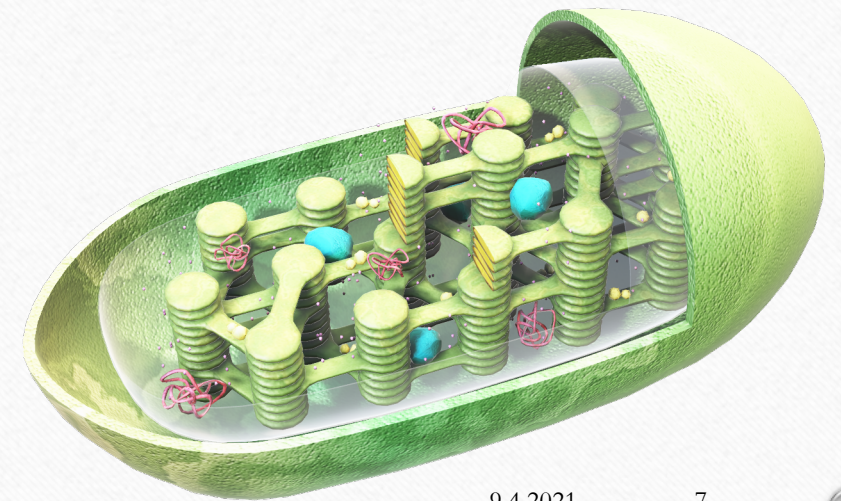

- **Wsparcie procesu uczenia się w epoce Covid-19:**
 - szkolenia z technik uczenia na odległość (np. z MS Teams);
 - wydłużenie sesji letniej;
 - Rozwiązania z UJ (Uchwała Senatu lub decyzje dziekanów, wiosna 2020)
 - brak opłat za powtarzanie ostatniego roku,
 - umorzona opłata rekrutacyjna osobie, która nie zaliczyła 1. roku,
 - można mieć nieusprawiedliwioną nieobecność przez 14 dni (kwarantanna).
 - każdy student ma prawo do 2 egzaminów w sesji głównej i 1 w sesji poprawkowej.

Wsparcie studentów wybitnych

- **Czy uwzględnione jest systemowe wsparcie dla studentów wybitnych?**
 - Indywidualny Program Studiów dla wybitnie uzdolnionych studentów,
 - stypendia za wyniki w nauce (motywowanie studentów),
 - koła naukowe (wsparcie merytoryczne i finansowe),
 - system tutoringów,
 - możliwość występowania o granty studenckie,
 - organizacja lub dofinansowywanie wyjazdów na konferencje np. studenckie.

Wsparcie form aktywności studentów

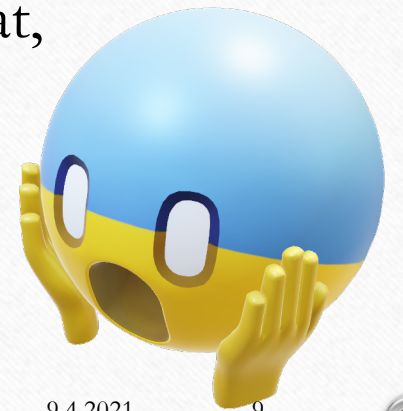

- Czy uwzględnione są różnorodne formy aktywności studentów: sportowe, artystyczne, organizacyjne, w zakresie przedsiębiorczości, itp. ?
 - Pełnomocnik dziekana ds. sportu – pomoc w organizacji imprez sportowych, wsparcie finansowe studentów,
 - sekcje sportowe (np. atletyka, siatkówka, taniec, szachy),
 - sekcje artystyczne (np. malarstwo, chór)
 - sekcja „Burzy mózgów”.

Pomoc dla osób niepełnosprawnych i potrzebujących

- Czy jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów (np. pracujących, wychowujących dzieci, studentów zagranicznych) oraz potrzeb indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością?
 - Pełnomocnik dziekana ds. osób niepełnosprawnych współpracuje z Działem ds. osób niepełnosprawnych, administratorem, informatykiem.
 - windy, automatyczne drzwi, wieszaki o niższej wysokości, obniżony blat,
 - napisy dla niewidzących,
 - pokój dla rodziców z dziećmi.

Bezpieczeństwo (Pomoc prawna)

- Czy wsparcie uwzględnia sposób zgłaszania przez studentów **skarg i wniosków** na nauczycieli/obsługę?
- Czy istnieją **przejrzyste zasady** rozwiązywania konfliktów pomiędzy studentem a nauczycielem? A może studenci boją się zgłaszać takie skargi?
- Czy studenci **wiedzą** o istnieniu takiego systemu?

PKA powinna sprawdzić czy taki system działa/nie działa.

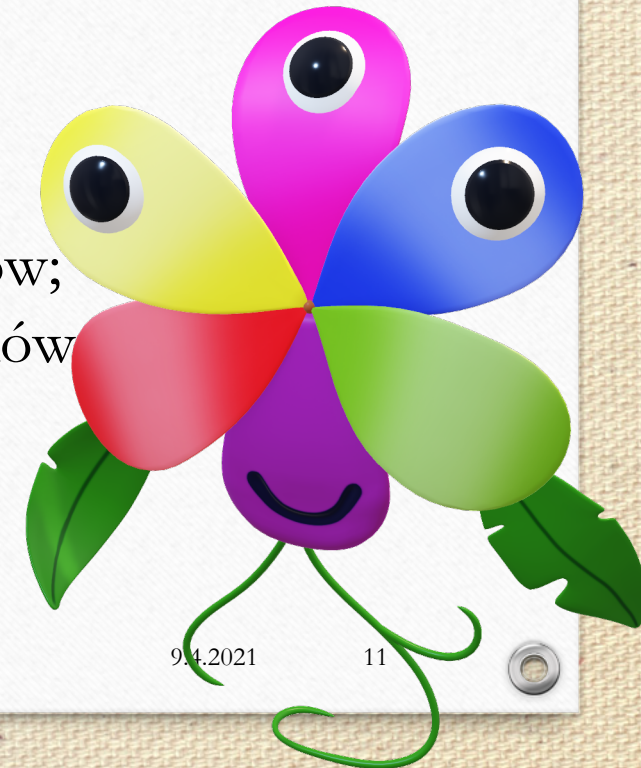
Bezpieczeństwo (Pomoc prawna)

- Czy istnieją na Uczelni formalne procedury **przeciwko dyskryminowaniu** studentów ze względu na kolor skóry, narodowość, religię, orientację seksualną ?
- Czy jest pomoc ofiarom przemocy?
- Czy studenci znają te procedury?

Jeżeli takich procedur nie ma to **PKA formułuje Zalecenia**.

- Pełnomocnik Rektora UJ ds. bezpieczeństwa studen. i doktorantów;
- Ombudsman (rzecznik akademicki UW) – również dla pracowników
- Specjalista UW ds. równego traktowania,
Komisja Rektorska UW ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji;
- Akademicka Poradnia Prawna;
- wskazówki postępowania na stronach www.

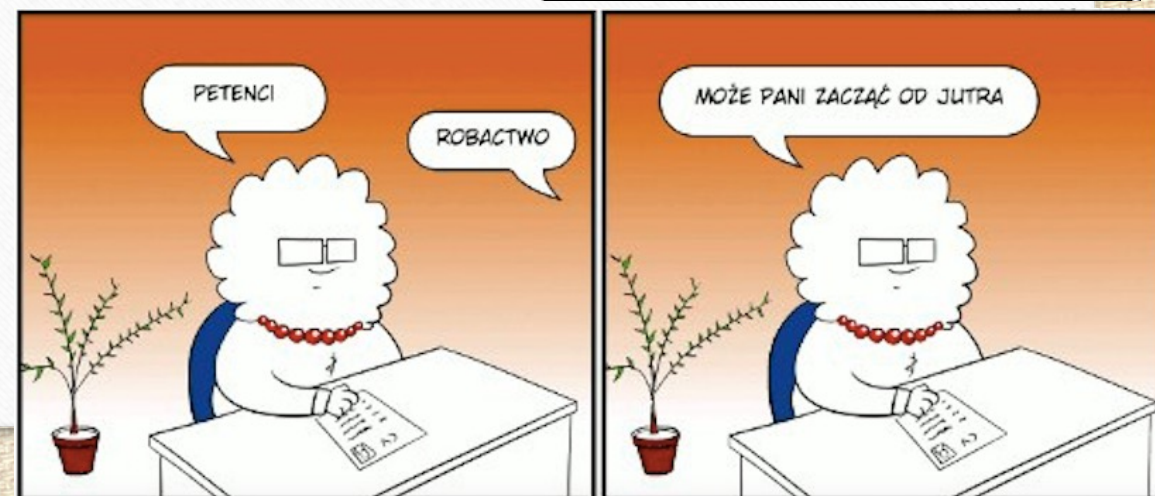
Pomoc administracyjna

- **Czy kompetencje kadry** wspierającej proces nauczania i uczenia się, w tym kadry administracyjnej **odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich?**

- dziekanaty,
- Dział Spraw Studenckich,
- Dział
- Pełnomocnik Dziekana/Rektora ds ...

- poziom zadowolenia wyrażają studenci w ankietach Uczelni.

Pomoc materialna

- stypendia socjalne, zapomogi;
- stypendia Rektora, uczelni;
- stypendia MEiN, „Diamentowy Grant”;
- miejsce w akademiku;
- Prodziekan ds. studenckich posiada własny budżet, z którego finansowane są wyjazdy konf. studentów (min. 300 zł/os.)

Wsparcie samorządności i organizacji studenckich

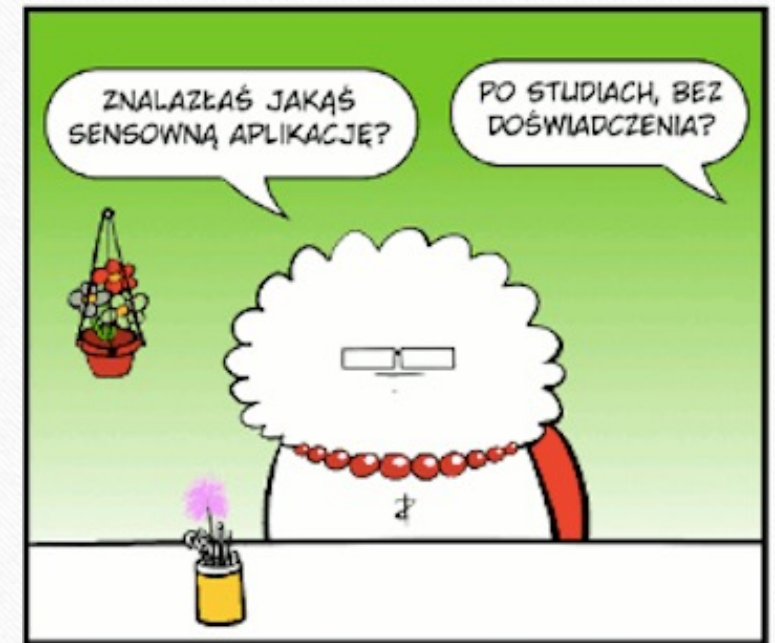

- Czy uczelnia **wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów?**
 - Czy Uczelnia **zapewniła wpływ samorządu** na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie udzielane studentom?
-
- istnieją Samorzady studenckie, Parlament i inne organizacje studenckie,
 - uczelnia udziela wsparcia w infrastrukturze, wsparcia finansowego.
 - uczestnictwo studentów w Komisjach stypendialnych, Dział Spraw Stypendialnych.
 - szkolenia z praw i obowiązków studenta.

Pomoc w wejściu na rynek pracy

- Kolejnym celem wsparcia studentów jest ich przygotowanie do wejścia na rynek pracy.
 - czy istnieje **Biuro Karier**?
 - spotkania z wew. **doradcą zawodowym**,
 - coaching kariery – **cykl spotkań**,
 - trener firm pomaga wyznaczyć cele zawodowe, wspiera w planowaniu działań i ich realizacji;
 - Biuro oferuje **szkolenia podnoszące kompetencje miękkie** i twarde przydatne na rynku pracy;
 - organizacja staży,
 - publikacja ofert pracy dla studentów

Dostęp do informacji dotyczących studiów

- **PKA ocenia publiczny dostęp do informacji o studiach** (zapewnienie odbiorcom dostępu bez ograniczeń technicznych np. bez zalogowywania się).
- Czy treść jest dostępna dla **niepełnosprawnych**?
- Czy **informacja jest rzetelna, zrozumiała, zgodna z prawdą?** (np. na stronie są oferowane 4 specjalności, a w rzeczywistości 1; efekty uczenia się są zbyt ogólne lub są nadmiarowe)

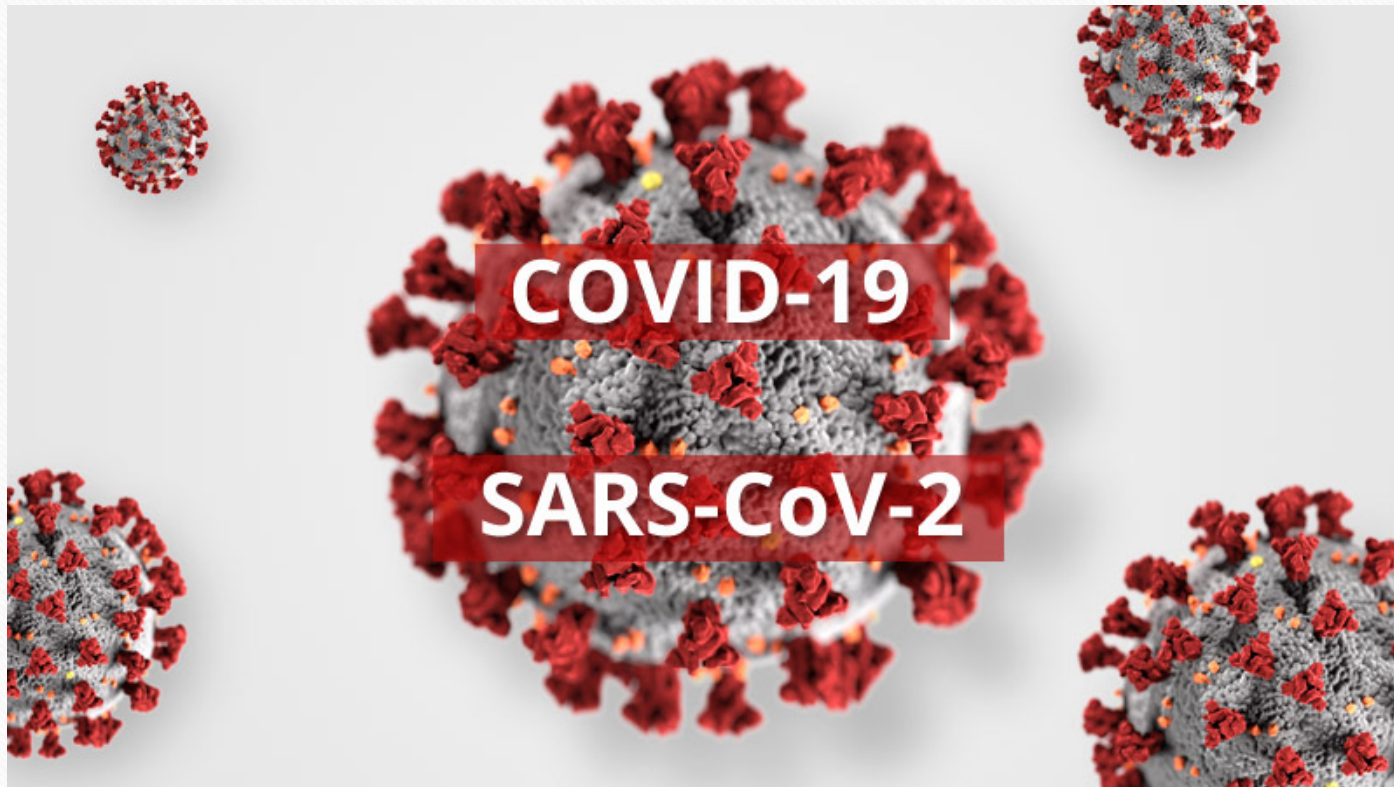

Dostęp do informacji dotyczących studiów

- Jest to informacja skierowana **do szerokiego grona** (nie tylko do studentów, ale i kandydatów oraz pracodawców).
- Udostępnione info obejmuje co najmniej:
 - cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia;
 - program studiów, w tym efekty uczenia się;
 - opis warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się;
 - opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji;
 - charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego;
 - zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe;

Pytania PKA w dobie kształcenia na odległość

Kryterium 1: Konstrukcja programów

- **cele kształcenia** uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem *metod i technik kształcenia na odległość* (MiTKNO) i wynikające stąd uwarunkowania;

Kryterium 2: Realizacja programów studiów

- **Metody kształcenia:** wykorzystywany jest w sposób właściwy ich potencjał kształcenia z wykorzystaniem MITKNO. Dostępne narzędzia zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się;
- **Metody kształcenia** umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się z MiTKNO;
- **Metody weryfikacji i oceny** z wykorzystaniem MITKNO umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów;
- **Praktyki w wykorzystaniu narzędzi pracy zdalnej:** dobór miejsc odbywania praktyk, stosowane narzędzia są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Kryterium 3: Rekrutacja, weryfikacja, dyplomowanie

W tym kryterium chodzi o prawidłową weryfikację i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (również dyplomowanie) włączając w to MiTKNO.

A dodatkowo:

- **Warunki rekrutacji** uwzględniają informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem MiTKNO oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do sprzętu;
- Stosowane metody weryfikacji i oceny z wykorzystaniem MiTKNO **gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych** dotyczących studentów;

Kryterium 4: Kadra dydaktyczna

- Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia (NAIO) posiadają **kompetencje dydaktyczne**, w tym związane z MiTKNO, umożliwiające prawidłową realizację zajęć;
- **Realizacja zajęć**, w tym prowadzonych z wykorzystaniem MiTKNO jest na bieżąco kontrolowana;
- Przeprowadzane są **szkolenia** NAIO w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z MiTKNO, zapewnione jest właściwie **wsparcie techniczne**, jak również monitorowane jest **zadowolenie** NAIO z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego;

Kryterium 5: Infrastruktura

- Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem MiTKNO umożliwia **synchroniczną i asynchroniczną interakcję** między studentami a nauczycielami;
- Zapewniony jest dostęp do **wirtualnych laboratoriów** i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie;
- Zapewnione są **materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej**, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem MiTKNO;
- Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie są unowocześniane i aktualizowane;

Kryterium 6: Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

- Zapewniony jest **udział interesariuszy zewnętrznych** w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów **także w warunkach ich nieobecności** wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni;

Def.

interesariusze wewnętrzni – kadra prowadząca kształcenie, studenci,

interesariusze zewnętrzni – pracodawcy, absolwenci kierunku.

Kryterium 7: Umiejdzynarodowienie

- Stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów, w tym warunki do **mobilności wirtualnej** nauczycieli akademickich i studentów;

Kryterium 8: Wsparcie studentów w uczeniu się

- Uwzględnione jest wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem MiTKNO;
- Prowadzone są przy udziale studentów okresowe przeglądy wsparcia studentów, w tym wsparcia w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem MiTKNO,
- Badany jest poziom zadowolenia studentów z narzędzi kształcenia zdalnego,

Kryterium 9: Dostęp do informacji

- Udostępnione informacje o studiach obejmują:
 - informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem MiTKNO
 - wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie,
oraz
 - podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia.

Kryterium 10: Polityka jakości

- **W projektowaniu programów studiów** uwzględnione są innowacje dydaktyczne, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość;
- **Ocena programu studiów** obejmująca co najmniej [...], w tym metody kształcenia, weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem MiTKNO, praktyki zawodowe realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej
- **W ocenie programu studiów** biorą udział interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni, także w warunkach ich nieobecności na uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania. Wnioski są wykorzystywane **w planowaniu** w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem MiTKNO.

Dziękuję za uwagę

www.mleczko.pl

